

[Lysholt Hansen.]

Jeg er tilfreds med, at lovforslaget som mål sætter den størst mulige lighed med hensyn til biblioteksmæssig betjening af alle landets indbyggere, og selv om der er sket meget på dette felt i kommunerne i de sidste år, og det er der, så er der stadig væk meget store forskelle i betjeningsniveauet fra kommune til kommune. Således har mange kommuner endnu kun deltidslbiblioteker uden faguddannede medarbejdere, og årsagen er vel først og fremmest, at bibliotekerne endnu ikke i alle kommuner er placeret således i institutionsbilledet i kommunerne, at de har fået en rimelig plads i kommunernes prioritering af deres egne opgaver. Det hænger ganske givet sammen med, at biblioteksloven først blev gældende for alle kommuner fra 1965. Først da blev det en obligatorisk kommunal opgave at oprette og drive et heltidslbiblioteksvæsen.

Jeg skal ikke nægte, at jeg frygter, at den nævnte betydelige forskel i betjeningsniveauet vil blive uddybet ved overgangen til generelle tilskud, ikke mindst nu, hvor mange kommuner som følge af den ændrede kommunestruktur skal gennemføre en gennemgribende reorganisation af mange områder udover folkebiblioteksvæsenet. Jeg tror ikke, man kan regne med, at kommunerne i denne situation vil prioritere biblioteksopgaven så højt, som mange tilsyneladende tror, og jeg er bange for, at en lav prioritering af biblioteksopgaven især vil gøre sig gældende i de kommuner, hvor biblioteksvæsenet endnu er svagt udviklet, medens de biblioteksmæssigt veludbyggede kommuner vel nok skal vide at klare sig, simpelt hen fordi borgerne ved, hvad biblioteket byder dem, og ikke vil undvære det tilbud, der gives. Der er altså risiko for, at forskelsbehandling af landets indbyggere på dette område vil blive forøget, og følgen vil bl. a. være, at bibliotekerne ikke kan fungere som den naturlige og nødvendige støtte for hele uddannelsessektoren.

På denne baggrund er jeg altså tilfreds med, at forslaget fastholder visse standard- og normkrav, som er en betingelse for, at enheden i dansk biblioteksvæsen kan fastholdes, og for, at der kan gennemføres en økonomisk og praktisk planlægning af folkebiblioteksområdet som helhed.

Vi springer altså med dette forslag ud på

de 7 favne vand, hvor vi hidtil i bibliotekslovgivningen har kunnet gennemføre en jævnt fremadskridende linje med hensyn til at byde borgerne ensartede biblioteksvilkår. Skal der være hold i det, vi foretager os herinde, også økonomisk hold i tingene, så er der imidlertid nok ikke andre veje at gå end denne overgang til generelle tilskud, også for det område, som næsten, kan jeg sige, har været hele min tilværelse; der er vist ingen anden vej.

Det vil sige, at det beløb, staten i 1972-73 yder i tilskud til folkebibliotekerne, fra 1. april 1974 overføres til kommunerne som et tilskud efter objektive kriterier. Det vil sige, at de kommuner, der har lavet lidt biblioteksmæssigt eller så godt som slet ingenting, får flere penge til at løse biblioteksopgaven end hidtil fra statens side, mens de, der har udbygget biblioteksvæsenet, får færre. Så må man jo håbe, at det vil få den konsekvens, at de, der ikke har lavet noget, virkelig bruger pengene til at løse biblioteksopgaven. Da de penge, der overføres fra staten til kommunerne til biblioteksopgaverne, ikke er øremærket til biblioteksformål, må vi alene lade tiden vise, om pengene anvendes til dette formål, og så håbe på, at vedtagelsen af det foreliggende lovforslag vil være tilstrækkelig til at sikre alle borgere en hæderlig biblioteksbetjening.

Jeg skal ikke nægte i denne forbindelse, at skolebibliotekernes fjernelse fra biblioteksloven rejser nogle særlige problemer, idet skolebibliotekerne, som nu overføres til folkeskoleloven, fremtidig vil få alle deres lønudgifter refunderet med 60 pct. De kommer altså ikke ind under ordningen med tilskud efter objektive kriterier, men får 60 pct.s refusion. Jeg mener, at man må prøve på i det udvalg, som nu skal arbejde med dette lovforslag, ligesom at få hold på, hvad det i virkeligheden kommer til at koste, når man gør det op. Når vi har den arbejdsgang herinde, at man har ét udvalg, der arbejder med skolebiblioteksområdet på folkeskolegrundlag, og et andet udvalg, som arbejder med landscentraler og amtscentraler — landscentralerne skal jo betales af staten, mens amtscentralerne skal betales af amterne — hvortil kommer at vi nu får et lovforslag, som drejer sig om biblioteksområdet, så tror jeg det bliver nødvendigt, at vi prøver at få klaret helt af: hvor meget dy-